

Тема : Структура книги.

Мета: Вивчити структуру книжки, елементи, з яких вона складається.

Навчитися визначати зміст та читацьке призначення книжки.

Виховувати любов та бережливе ставлення до книжки .

Обладнання та матеріали:

- Презентація « Структура книги»;
- Художні книжки для кожного учня для ознайомлення з їх елементами;
- Зошити 3-4 штуки.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Повідомлення теми і мети уроку.

III. Вивчення нового матеріалу

- Діти! Ви вже подружилися з книжками. Усі відвідуєте шкільну бібліотеку, прочитали багато книг про Україну, про символи країни, про рослини та тварини. Кожен з вас багато разів тримали у руках книжку, але мало хто замислювався над тим, з яких частин вона складається, для чого потрібен той чи інший її елемент і як , узявши книгу до рук, ще не знаючи її змісту, не читаючи ані сторінки, можна визначити, для кого вона призначена, хто її автор, з якого міста і в якому році вона прийшла до вас, хто малював малюнки, з яких окремих віршів, оповідань, казок вона складається...

Тільки грамотний читач, погортавши книжку, одразу зрозуміє, чи цікаво буде її читати!

На сьогоднішньому уроці ми з вами й ознайомимось з деякими елементами книжки, навчимося визначати, для чого призначена та чи інша книжка і про що написано в ній.

Слайд 2:

Тема: Структура книги.

Мета:

- Вивчити структуру книжки, елементи, з яких вона складається.
- Навчитися визначати зміст та читацьке призначення книжки.
- Виховувати любов та бережливе ставлення до книжки.

(Учні читають тему і мету уроку)

Слайд 3: - Діти! Зараз за допомогою таблиці ми визначимо структуру книжки, яка лежить перед кожним із вас.

- Отже, погляньмо на таблицю. Зі скількох основних елементів складається книжка?(Діти відповідають : з 4)

- Назвіть їх.(Діти відповідають: обкладинка, титульна сторінка, книжковий блок, довідкова частина)

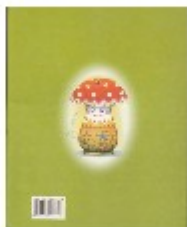
Слайд 4: - Назвіть перший елемент книжки.

(Діти відповідають: обкладинка)

1. Обкладинка

1

2

Обкладинка захищає книжку від пошкоджень і надає їй ошатного вигляду.

Обкладинка, палітурка, оправа - покриття книжки з паперу, клеїонки, картону, дермантину, шкіри тощо, вона "одягає, захищає" книжковий блок.

Складається з двох частин:

1. **передньої** - можна знайти відомості про автора книги та назву. Якщо є малюнок, то приблизно можна визначити зміст цієї книжки.
2. **задньої частини.**

Обкладинки виготовляють переважно з картону, а корінець, який з'єднує обидві частини обкладинок, - з тканини.

(Показ обкладинок учнями на книжках, які знаходяться перед ними).

Слайд 5 :- Діти! Але є ще суперобкладинки.

Суперобкладинка

Суперобкладинка - це ще одна обкладинка, своєрідна "обгортка", яку надягають поверх палітурки, щоб вона захищала її від забруднення, робила книгу ще красивішою, наряднішою.

(Показ суперобкладинки учня на книжці з шкільної бібліотеки М.. Гоголя

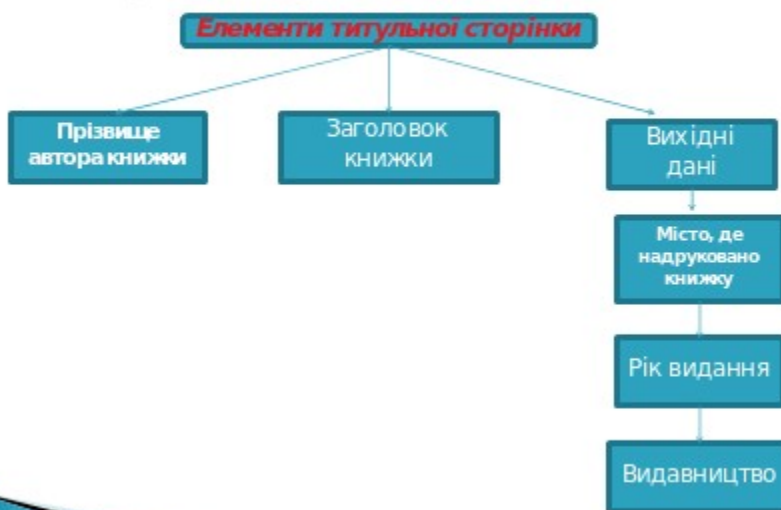
« Тарас Бульба»)

Слайд 6: - Назвіть другий елемент структури книги.

(Діти відповідають: Титульна сторінка)

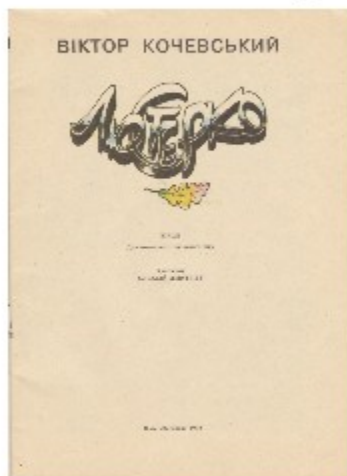
- Які елементи титульної сторінки вам відомі? Прочитайте і покажіть в своїх книжках.

2. Титульна сторінка (титул, титульний листок)

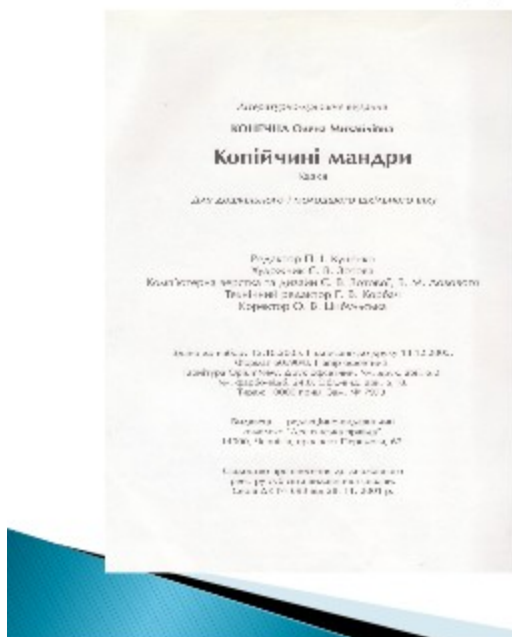
Слайд 7: Порівняння титульних сторінок художньої книжки і підручника.

Титульні сторінки книжок

Слайд 8 :

Вихідні дані

Вихідні дані – це її паспорт. Тут знайдемо прізвище, ім'я та по батькові автора, прізвища видавничих працівників, які доклали рук і вчиняли створення книги. Це редактор, художній редактор, коректор, технічний редактор. Читач побачить тут, і коли книжку здано до набору у друкарню, і коли її почали друкувати. Є тут відомості про формат книги, її тираж.

Іще дуже важливі дані: адреса поліграфічного підприємства, де виготовили книгу і адреса самого видавництва.

-З якою назвою з елементів титульної сторінки ви зустрічаєтесь вперше.

(*Діти відповідають: вихідні дані*)

Знайдіть вихідні дані у своїх книжках?

IV. Закріплення:

- У яких містах видаються дитячі книжки? (*діти називають, але перед цим дивляться у свої книжки*)
- Які видавництва видають літературу для дітей? (*діти називають, але перед цим дивляться у свої книжки*)
- У якому році видано книжку, яка лежить перед вами? (*діти називають, але перед цим дивляться у свої книжки*)
- Покажіть і назвіть елементи титульної сторінки. (*діти відповідають*)

V. Фізкультхвилинка

VI. Продовження вивчення нового матеріалу.

Слайд 9:

3. Книжковий блок

- **Книжковий блок** – книжка без палітурки.

Він складається з друківаних аркушів, які у вигляді зошитів (зшитки), що мають 16 або 32 сторінки, зшиваються, скріплюються з одного боку у книжковий блок.

Обкладинка з'єднується з книжковим блоком за допомогою подвійних аркушів паперу, які називаються **Форзац** (з німецької мови "перед текстом").

Цифри нумерації в книжці можуть міститися **зверху або знизу сторінки, посередині або збоку.**

- Назвіть третій елемент книжки. (*Діти відповідають: книжковий блок*).
(Показ зошита без обкладинки)

Я показую вам зошит, його можна назвати книжковим блоком (зшитком). Якщо взяти 3-4 таких зошитів, то ми отримаємо товстіший книжковий блок. 3-4 зшитки склеюють або зшивають у визначеному порядку в блок.

У дитячих книжках багато ілюстрацій, малюнків, фотографій, креслень. Книжку з ілюстраціями цікавіше читати.

Обкладинка з'єднується з книжковим блоком за допомогою спеціальних подвійних аркушів паперу, які називаються **форзац**.

Форзаци можуть бути з чистого білого паперу, деколи на форзаці розміщуються малюнки, таблиці, схеми. (*Показ форзаців учнями*).

Слайд 10:

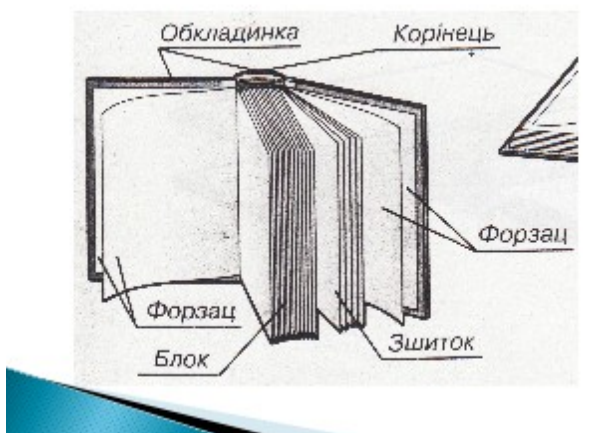
4. Довідкова частина

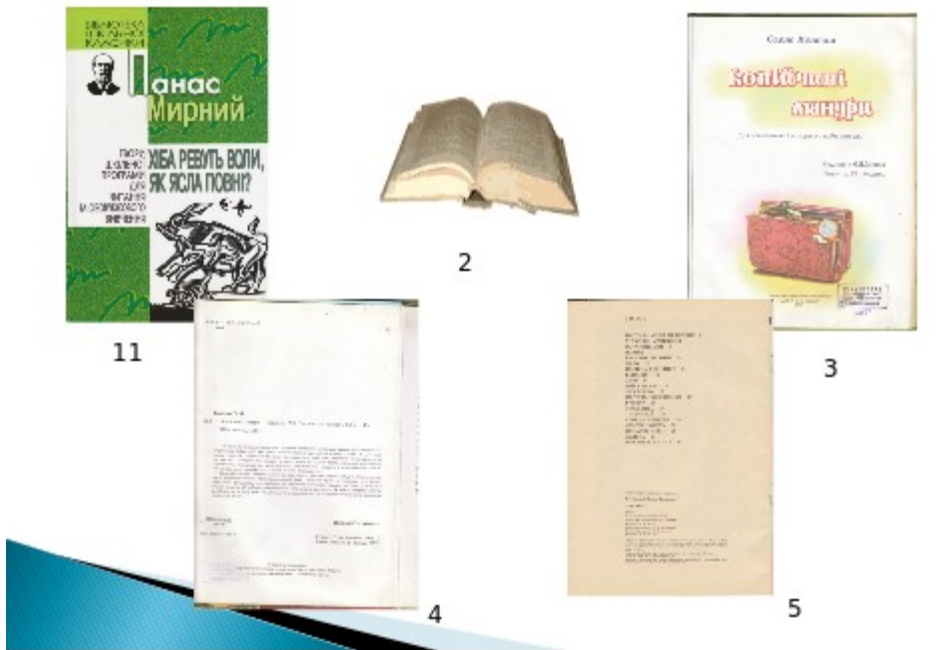
- Останній елемент, про який ми сьогодні будемо говорити, має назву довідкова частина. Дивимося найпростішу схему довідкової частини.
- Давайте проаналізуємо кожну частину. (*передмову, анотацію, зміст*).
- Знайдіть і покажіть в свої книжці передмову, анотацію, зміст.

VII. Закріплення матеріалу уроку:

1. -Я буду назувати слова, а ви будете мені розказувати, що запам'ятали з уроку про цей елемент книжки. (**Обкладинка, форзац, зшиток, книжковий блок, корінець**)
- Давайте ваші відповіді перевіримо по таблиці.

Слайд 11.

(Відповіді: обкладинка, книжковий блок, титул,анотація,зміст)

Підсумок уроку.

- З яких елементів складається книжка?
- З кількох частин складається обкладинка. Назвати їх.
- Що таке суперобкладинка?
- Назвати елементи титульної сторінки.
- Що таке вихідні дані книжки?
- Що входить до довідкової частини книжки?